
PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS IŠVADOS

1. Susitikimas prasidėjo Europos Parlamento pirmininko Josep Borrell pranešimu, po kurio buvo pasikeista nuomonėmis. Komisijos pirmininkas pasinaudojo proga pristatyti Komisijos strateginius tikslus 2005–2009 m. Valstybių ir vyriausybių vadovai atkreipė dėmesį į glaudų Tarybos, Europos Parlamento ir Komisijos sutarimą dėl Sąjungos prioritetų, ypač dėl teisėkūros veiklos ateinančiais metais, ir palankiai jį įvertino.
2. Europos Vadovų Taryba svarstė šiuos klausimus:
 - I. Stabilumo ir augimo paktas
 - II. Lisabonos strategijos tarpinė peržiūra
 - III. Darnus vystymasis
 - IV. Klimato kaita
 - V. Įvairūs klausimai
 - VI. Pasirengimas 2005 m. rugsėjo mėn. JT aukščiausio lygio susitikimui
 - VII. Libanas

o
o o

I. STABILUMO IR AUGIMO PAKTAS

3. Europos Vadovų Taryba patvirtina 2005 m. kovo 20 d. ECOFIN tarybos pranešimą „Stabilumo ir augimo pakto (SAP) įgyvendinimo tobulinimas“ (žr. II priedą) bei pritaria jos išvadoms ir pasiūlymams. Pranešimu atnaujinamas ir papildomas Stabilumo ir augimo paktas, kurį sudaro Amsterdamo Europos Vadovų Tarybos rezoliucija ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1466/97 ir Nr. 1467/97. Komisija raginama nedelsiant pateikti pasiūlymus dėl Tarybos reglamentų pakeitimų.

II. LISABONOS STRATEGIJOS ATNAUJINIMAS: AUGIMO IR UŽIMTUMO PARTNERYSTĖ

A. AKTUALI STRATEGIJA

4. Nuo Lisabonos strategijos pradžios praėjus penkeriems metams gauti įvairūs rezultatai. Neabejotinai padaryta pažanga, tačiau kartu pastebimi trūkumai ir akivaizdus vėlavimas. Matant spręstinus uždavinius, aišku, kad atidėtų ar nebaigtų reformų kaina yra didelė, kaip liudija didelis Europos ir jos ekonominių partnerių augimo potencialo skirtumas. Todėl reikia skubiai imtis veiksmų.
5. Šiuo tikslu labai svarbu nedelsiant atnaujinti Lisabonos strategiją ir perskirstyti augimo bei užimtumo prioritetus. Europa turi atnaujinti savo konkurencingumo pagrindus, padidinti augimo potencialą ir našumą bei sustiprinti socialinę sanglaudą, daugiausia dėmesio skirdama žinioms, inovacijoms ir žmogiškojo kapitalo optimizavimui.

6. Siekdama šių tikslų Sąjunga turi sutelkti visus atitinkamus nacionalinius ir Bendrijos išteklius – įskaitant sanglaudos politiką – vystydama tris Lisabonos strategijos aspektus (ekonominį, socialinį ir aplinkosaugos), kad būtų geriau pasinaudota jų sąveika bendrame darnaus vystymosi kontekste. Vyriausybės ir visi kiti suinteresuoti veikėjai – parlamentai, regioniniai ir vietos organai, socialiniai partneriai ir pilietinė visuomenė – turėtų būti suinteresuoti šia strategija ir aktyviai dalyvauti siekiant jos tikslų.
7. Finansinėje perspektyvoje 2007–2013 m. Sąjungai taip pat turi būti numatytos atitinkamos lėšos, kad ji galėtų bendrai plėtoti Sąjungos politikos kryptis, neišskiriant tų politikos krypčių, kuriomis prisidedama prie Lisabonos prioritetų įgyvendinimo. Tinkamos makroekonominės sąlygos yra būtinos siekiant paremti augimo ir užimtumo didinimo pastangas. Stabilumo ir augimo pakto pakeitimai prisidės prie augimo bei užimtumo ir kartu padės valstybėms narėms visapusiškai dalyvauti atnaujinant ilgalaikį augimą.
8. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos komunikatą „Dirbti kartu augimo ir darbo vietų labui – Nauja Lisabonos strategijos pradžia“, kurį ji pateikė tarpinei peržiūrai. Ji palankiai vertina svarbius Europos Parlamento, Regionų komiteto, Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto bei socialinių partnerių pasiūlymus šioje srityje. Atsižvelgdama į šiuos pasiūlymus, Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos, Tarybos ir valstybių narių nedelsiant atnaujinti šią strategiją vadovaujantis toliau pateikiamais su augimu ir užimtumu susijusiais aspektais.
9. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Trišaliame aukščiausio lygio susitikime kovo 22 d. socialinių partnerių prisiimtą įsipareigojimą. Ji ragina socialinius partnerius pateikti bendrą augimo ir užimtumo didinimo darbo programą atitinkamose jų kompetencijai priklausančiose srityse.

Ji taip pat ragina Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą kartu su valstybių narių ekonomikos ir socialinių reikalų komitetais ir kitomis organizacijomis partnerėmis įkurti interaktyvų pilietinės visuomenės iniciatyvų tinklą, skirtą strategijos įgyvendinimui skatinti.

B. SVARBIAUSI STRATEGIJOS ATNAUJINIMO ASPEKTAI

Žinios ir inovacijos – tvaraus augimo varikliai

10. Europos žinių erdvė turėtų sudaryti sąlygas įmonėms kurti naujus konkurencingumą skatinančius veiksmus, vartotojams – naudotis naujomis prekėmis ir paslaugomis, o darbuotojams – įgyti naujų įgūdžių. Turint tai galvoje, svarbu plėtoti mokslinius tyrimus, švietimą ir visas inovacijų formas tiek, kad žinios įgautų pridėtinę vertę ir būtų sukurta daugiau ir geresnių darbo vietų. Be to, ateinančiais metais turi būti skatinamas tikras tiesiogiai žiniomis paremtoje visuomenėje dalyvaujančių viešojo ir privataus sektorių atstovų dialogas.

PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS IŠVADOS

11. Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos srityje toliau laikomasi bendro tikslo siekti 3 % investicijų lygio, tinkamai atskiriant privačias ir viešąsias investicijas. Nacionaliniu lygiu turi būti nustatyti konkretūs tarpiniai investicijų lygiai. Šis tikslas bus pasiektas *inter alia* taikant mokesčių lengvatas privačioms investicijoms, gerinant viešųjų investicijų poveikį ir modernizuojant mokslinių tyrimų įstaigų ir universitetų valdymą.
12. 7-oji mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos pamatinė programa visoms valstybėms narėms duos naują postūmį Europos mokslinių tyrimų erdvėje stiprinant Europos bendradarbiavimą, skatinant privačias investicijas konkurencingumui labai svarbiose srityse ir padedant užpildyti technologijų spragas. Ši programa turėtų būti nacionalinių moksliniams tyrimams skirtų biudžetų svertu. Kad Europa taptų patrauklesne mokslo darbuotojams reikėtų veiksmingai pagerinti jų judėjimo ir darbo sąlygas. Būtų svarbu įsteigti Europos mokslinių tyrimų tarybą, kuri remtų moderniausius mokslinius tyrimus ir fundamentaliuosius tyrimus. Europos kosmoso programos įgyvendinimas leis išnaudoti inovacinius gebėjimus ir nemažą potencialą šioje srityje.
13. Valstybės narės turėtų plėtoti savo inovacijų politiką, atsižvelgdamos į konkrečias joms būdingas savybes ir *inter alia* siekdamos šių tikslų: sukurti paramos mechanizmus novatoriškoms mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), įskaitant verslą pradedančias aukštųjų technologijų įmones, skatinti bendrus įmonių ir universitetų mokslinius tyrimus, didinti rizikos kapitalo prieinamumą, pradėti viešuosius pirkimus taikyti naujoviškiems produktams ir paslaugoms, vystyti inovacijų ir inovacijų centrų partnerystes regioniniu ir vietos lygiu.
14. Nauja Bendrijos konkurencingumo ir inovacijų programa savo ruožtu turėtų duoti stiprų impulsą inovacijoms visoje Europos Sąjungoje, sukuriant naują novatorišką, didelį augimo potencialą turinčių MVI finansavimo mechanizmą, racionalizuojant ir stiprinant techninės paramos inovacijų įmonėms tinklą bei remiant regioninių centrų ir Europos paramos inovacijoms tinklą plėtrą.
15. Europos Vadovų Taryba pažymi, kad Komisija ketina pateikti pasiūlymą dėl Europos technologijų instituto steigimo.
16. Europai reikia vientisos pramonės struktūros visoje teritorijoje. Reikia taikyti aktyvias pramonės politikos priemones, stiprinančias pramoninės bazės konkurencingumo privalumus, užtikrinant, kad veiksmai nacionaliniu, tarptautiniu ir Europos lygiu papildytų vienas kitą. Šio tikslo bus siekiama *inter alia* imantis viešojo ir privataus sektorių partnerystėmis grindžiamų technologinių iniciatyvų bei rengiant technologines sistemas, skirtas nustatyti ilgalaikėms mokslinių tyrimų darbotvarkėms. Komisija praneš apie parengiamąjį darbą šioje srityje iki birželio mėn.
17. Europos investicijų bankas turės struktūrinės finansavimo priemones taikyti ir moksliniams tyrimams bei taikomajai veiklai ir kartu su Komisija ieškoti naujų būdų, kaip panaudoti Bendrijos lėšas kaip EIB paskolų svertus.

18. Labai svarbu sukurti visa apimančią informacinę visuomenę remiantis plačiu informacijos ir ryšių technologijų (IRT) panaudojimu teikiant viešąsias paslaugas MVĮ ir namų ūkiuose. Šiuo tikslu *Iniciatyva i2010* bus kreipiamas dėmesys IRT tyrimams ir inovacijoms, turinio pramonės vystymui, tinklų ir informacijos saugumui bei konvergencijai ir sąveikai siekiant sukurti nenutrūkstamą informacijos erdvę.
19. Europos Vadovų Taryba dar kartą pabrėžia aplinkosaugos politikos indėlio svarbą augimui ir užimtumui bei gyvenimo kokybei, pirmiausia kuriant ekologines inovacijas ir ekologines technologijas bei plėtojant tvarų gamtos išteklių valdymą, kuris skatintų kurti naujas pardavimo rinkas ir naujas darbo vietas. Ji pabrėžia energijos efektyvumo – konkurencingumo ir darnaus vystymosi veiksnio – svarbą ir palankiai vertina Komisijos ketinimą 2005 m. parengti Europos energijos efektyvumo iniciatyvą bei Žaliąją knygą. Turėtų būti ypač skatinamos ekologinės inovacijos ir aplinkosauginės technologijos, pirmiausia energetikos ir transporto srityje, ypatingą dėmesį skiriant MVĮ bei skatinant ekologinių technologijų viešuosius pirkimus. Šis vidaus rinkoje augantis sektorius taip pat turi nemažą eksporto potencialą. Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją ir valstybes nares skubiai įgyvendinti ekologinių technologijų veiksmų planą, įskaitant konkrečius veiksmus, kurių terminai būtų suderinti su ekonominiais veikėjais. Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtina, kad yra ypač svarbu sustabdyti biologinės įvairovės praradimą nuo dabar iki 2010 m., pirmiausia šį reikalavimą įtraukiant į kitas politikos sritis, nes biologinė įvairovė yra labai svarbi ir tam tikriems ekonomikos sektoriams.

Sritis, kurioje reikėtų investuoti ir dirbti

20. Siekdama skatinti investicijas ir sudaryti patrauklias sąlygas verslui ir darbui, Europos Sąjunga privalo sukurti vidaus rinką ir reguliavimo aplinką padaryti palankesnę verslui, o verslas savo ruožtu privalo išsiugdyti socialinės atsakomybės jausmą. Taip pat būtina veiksminga infrastruktūra, skirta *inter alia* spręsti trūkstamų grandžių problemą, aukšto lygio, prieinamos bendro intereso paslaugos ir nekenksminga aplinka, grindžiama subalansuotu vartojimu ir gamyba bei aukšta gyvenimo kokybe.
21. Europos Vadovų Taryba ragina valstybes nares negailėti pastangų, kad būtų vykdomi 2002 m. kovą Barselonoje priimti įsipareigojimai, kurie, be kitų dalykų, apima įsipareigojimą perkelti direktyvas į nacionalinę teisę.
22. Vidaus rinkos sukūrimo tikslais Europos Vadovų Taryba išskyrė šias prioritetines sritis.

Siekiant skatinti augimą ir užimtumą bei sustiprinti konkurencingumą, paslaugų vidaus rinka turi veikti visu pajėgumu visiškai išsaugodama Europos socialinį modelį. Atsižvelgdama į vykusias diskusijas, kurių metu paaiškėjo, kad esama pasiūlymo dėl direktyvos redakcija nevisiškai tenkina reikalavimus, Europos Vadovų Taryba reikalauja, kad būtų dedamos visos pastangos teisėkūros srityje siekiant bendro sutarimo dėl visų šių tikslų.

Europos Vadovų Taryba pažymi, kad veiksmingos bendrus ekonominius interesus tenkinančios paslaugos yra svarbios konkurencingai ir dinamiškai ekonomikai.

Susitarimas dėl REACH turi rūpestį dėl aplinkosaugos ir sveikatos apsaugos suderinti su poreikiu skatinti Europos pramonės konkurencingumą kreipiant ypatingą dėmesį MVĮ ir jų inovaciniams sugebėjimams.

23. Skatindama aktyvią konkurencijos politiką Europos Vadovų Taryba ragina valstybes nares toliau siekti sumažinti bendrą valstybės pagalbos lygį atsižvelgiant į galimas rinkos problemas. Kartu pagalba turi būti perskirstyta paremiant tam tikrus horizontalius tikslus, įskaitant mokslinius tyrimus ir inovacijas bei žmogiškojo kapitalo optimizavimą. Regioninės pagalbos reforma taip pat turėtų skatinti investicijų didėjimą ir užtikrinti skirtumą sumažinimą remiantis Lisabonos tikslais.
24. Europos Vadovų Taryba pakartoja, kad, jos nuomone, svarbu gerinti reguliavimo aplinką ir reikalauja atkakliau tęsti darbą – kaip, be kitų dalykų, numatyta šešių pirmininkaujančių valstybių narių iniciatyvoje ir 2005 m. Tarybos veiklos programoje – rengiantis bendram įvertinimui, kuris bus priimtas viename iš būsimų jos susitikimų. Ji atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą komunikatą ir pabrėžia būtinybę imtis ryžtingų veiksmų vadovaujantis šiomis nuorodomis Europos ir nacionaliniu lygiu. Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos ir Tarybos apsvarstyti bendrą administracinės naštos įvertinimo metodiką, kad iki 2005 m. pabaigos būtų pasiektas susitarimas. Sudarant šį susitarimą reikėtų naudotis Komisijos bandomaisiais projektais, kurie bus vykdomi 2005 m.; ji ragina Komisiją vadovaujantis komunikatu sukurti poveikio analizės sistemą, dirbti kartu su Taryba, kad būtų užtikrinta spartesnė pažanga supaprastinimo srityje, ir galiausiai imtis iniciatyvų, kad visi suinteresuoti veikėjai tiesiogiai dalyvautų šiame procese. Ji pabrėžia, kad iniciatyvos, kurių imamasi reguliavimo aplinkos gerinimo srityje, neturėtų tapti administracine našta.
25. Mažosios ir vidutinės įmonės yra ypač svarbios augimui ir užimtumui, jos dalyvauja pramonės struktūros kūrime. Todėl valstybės narės turėtų tęsti biurokratinių kliūčių pašalinimo politiką, įrengti vieno langelio informacijos teikimo vietas, sudaryti galimybes gauti kreditus, mikropaskolas, pasinaudoti kitomis finansavimo formomis ir papildomomis paslaugomis. Taip pat labai svarbu, kad MVĮ turėtų galimybę naudotis Bendrijos programomis. Komisija ir valstybės narės taip pat raginamos kuo geriau panaudoti MVĮ skirtos paramos tinklus; šiuo tikslu jos turėtų kartu su nacionaliniais ir regioniniais socialiniais partneriais bei, kiek įmanoma, prekybos rūmais skubiai nustatyti reikalingas racionalizavimo ir bendradarbiavimo priemones.
26. Europos Vadovų Taryba ragina Europos investicijų fondą plėsti savo veiklos rūšis, pirmiausia imtis novatoriškų MVĮ finansavimo panaudojant individualių investuotojų (verslo rėmėjų) ir technologijų perdavimo tinklus. Kartu su Komisija reikėtų rasti lanksčių, šioms veiklos rūšims pritaikytų finansavimo būdų. Ši veikla taip pat turėtų būti remiama pagal naują Bendrijos konkurencingumo ir inovacijų programą.

27. Be to, viena bendra rinka privalo būti grindžiama fizine vidaus rinka, kurioje nebūtų sąveikos ir logistikos suvaržymų. Didelės spartos tinklų įdiegimas prastai aptarnaujamuose regionuose yra būtina žiniomis paremtos ekonomikos plėtros sąlyga. Investicijos į infrastruktūrą iš esmės paspartins augimą ir užtikrins didesnę ekonominę, socialinę ir aplinkosaugos konvergenciją. Remdamasi augimo iniciatyva ir artimiausio laikotarpio programomis, Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad, jos nuomone, svarbu įgyvendinti prioritetinius projektus transporto ir energetikos tinklų srityje, ir ragina Sąjungą bei valstybes nares toliau dėti investicines pastangas ir skatinti viešojo bei privataus sektoriaus partnerystę.
28. Atvira pasaulio ekonomika teikia naujų galimybių Europos ekonomikos augimui, konkurencingumui ir lėšų perskirstymui skatinti. Europos Vadovų Taryba pripažįsta ambicingo suderinto susitarimo Dohos derybose ir dvišalių bei regioninių laisvosios prekybos susitarimų sudarymo reikšmę; tam tikslui pasiekti būtinos ilgalaikės pastangos, užtikrinančios standartų konvergenciją tarptautiniu lygiu, įskaitant intelektinės nuosavybės teisių laikymąsi.

Socialinę sanglaudą stiprinantis augimas ir užimtumas

29. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl socialinės darbotvarkės, kuri padės pasiekti Lisabonos strategijos tikslus sustiprindama Europos socialinį modelį, grindžiamą visiško užimtumo ir didesnės socialinės sanglaudos siekiu.
30. Užimtumo lygio padidinimas ir darbingo amžiaus pailginimas vykdant socialinės apsaugos sistemų reformą sudaro geriausias sąlygas esamam socialinės apsaugos lygiui išlaikyti.

Komisija, vykdydama tolesnę su Lisabonos strategijos atnaujinimu susijusią veiklą, apsvarstys, kaip užtikrinti tvarų mūsų socialinio modelio finansavimą ir pateiks pranešimą rudens Europos Vadovų Tarybai.

31. Visiško užimtumo, darbo kokybės, darbo jėgos produktyvumo ir socialinės sanglaudos tikslus turi atspindėti aiškūs ir išmatuojami prioritetai: padaryti darbą realia galimybe kiekvienam, įtraukti į darbo rinką daugiau žmonių, pagerinti prisitaikymą, investuoti į žmogiškąjį kapitalą, modernizuoti socialinę apsaugą, skatinti lygias galimybes *inter alia* vyrų ir moterų, ir puoselėti socialinę įtrauktį.
32. Svarbu įtraukti į darbo rinką daugiau žmonių. Šis tikslas bus pasiektas vykdant aktyvią užimtumo politiką, didinant finansinį darbo patrauklumą ir imantis priemonių profesinei veiklai bei šeimyniniam gyvenimui suderinti, įskaitant vaikų priežiūros įstaigų pagerinimą; būtina skirti prioritetą lygioms galimybėms, aktyvioms senėjimo strategijoms, socialinės integracijos skatinimui ir nelegalaus darbo legalizavimui. Būtina kurti naujus darbo šaltinius asmenims ir verslui skirtų paslaugų, socialinės ekonomikos, kaimo valdymo, aplinkos apsaugos ir naujų pramonės šakų srityje, be kita ko, skatinant augimo ir užimtumo vietos partnerystes.

33. Naujos darbo organizavimo formos ir įvairesnės sutartinės priemonės, skirtos darbuotojams ir verslui, labiau derinančios lankstumą su saugumo garantijomis, padės jiems lengviau prisitaikyti. Taip pat reiktų pabrėžti, kad būtina geriau numatyti ekonominius pokyčius ir juos valdyti.
34. Žmogiškasis kapitalas yra svarbiausias Europos turtas. Valstybės narės turėtų sustiprinti pastangas, kad būtų pakeltas bendras švietimo lygis ir sumažintas mokyklos nebaigusių asmenų skaičius, pirmiausia tęsdamos Švietimo ir mokymo 2010 m. darbo programą. Visą gyvenimą trunkantis mokymasis yra *sine qua non*, jei norima pasiekti Lisabonos tikslus, atsižvelgiant į aukštos kokybės siekį visuose lygiuose. Europos Vadovų Taryba ragina valstybes nares visą gyvenimą trunkančių mokymąsi paversti visiems prieinama galimybe, kurią teiktų mokyklos, įmonės ir namų ūkiai. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas tam, kad visą gyvenimą trunkančio mokymosi priemonėmis galėtų pasinaudoti žemos kvalifikacijos darbininkai ir mažųjų bei vidutinių įmonių personalas. Todėl Europos Vadovų Taryba ragina kuo anksčiau priimti atitinkamą programą, kurią netrukus pateiks Komisija. Ši galimybė taip pat turėtų būti palengvinta imantis darbo laiko organizavimo priemonių, teikiant šeimos rėmimo paslaugas, vykdant profesinį orientavimą ir nustatant naujas išlaidų pasidalijimo formas.
35. Europos švietimo sritis turėtų būti plėtojama skatinant geografinį ir profesinį mobilumą. Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį, kad svarbu platinti Europosą, 2005 m. priimti direktyvą dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo ir 2006 m. sukurti Europos kvalifikacijų sistemą.
36. Sąjunga ir valstybės narės turėtų vykdyti daugelį aspektų apimančiu požiūriu pasižyminčią socialinės įtraukties politiką, skirdamos ypatingą dėmesį tokioms tikslinėms grupėms kaip skurstantys vaikai.
37. Norint grįžti prie nepertraukiamo ir darnaus augimo, būtinas didesnis demografinis dinamiskumas, geresnė socialinė ir profesinė integracija bei visapusiškesnis žmogiškojo potencialo, kurį ikūnija Europos jaunimas, panaudojimas. Šiuo tikslu Europos Vadovų Taryba priėmė I priede išdėstyta Europos jaunimo pakta, kaip vieną iš priemonių, padedančių siekti Lisabonos tikslų.

C. VALDYMO GERINIMAS

38. Svarbu, kad ES ir valstybių narių įnašas į augimą ir užimtumą būtų didesnis ir labiau praktinis. Atitinkamai bus įdiegta supaprastinta priemonė. Šia priemone siekiama trijų tikslų: palengvinti prioritetų nustatymą išlaikant bendrą strategijos balansą ir jos įvairių sudedamųjų dalių darną; pagerinti šios srities prioritetų įgyvendinimą sustiprinant valstybių narių dalyvavimą; ir modernizuoti stebėsenos procedūrą, kad būtų galima aiškiau matyti, kaip strategija įgyvendinama nacionaliniu lygiu.

39. Šis naujas požiūris, grindžiamas trejų metų ciklu, kuris prasideda šiais metais ir turės būti atnaujintas 2008 m., apims šiuos veiksmus:
- a) Ciklo pradžioje Komisija pateiks apžvalginį dokumentą („strateginį pranešimą“). Šį pranešimą išnagrinės atitinkamų sudėčių Taryba ir jis bus aptartas pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikime, kuriame bus nustatytos politinės gairės ekonominiams, socialiniams ir aplinkosauginiams strategijos aspektams.
 - b) Laikydamosi Sutarties 99 ir 128 straipsniuose nustatytos tvarkos ir remdamasi Europos Vadovų Tarybos išvadomis, Taryba priims jungtinių gairių rinkinį, susidedantį iš dviejų elementų: bendrų ekonominės politikos gairių (BEPG) ir užimtumo gairių (UG). Kaip bendras ekonominės politikos krypties koordinavimo dokumentas BEPG turėtų ir toliau apimti visas makroekonominės ir mikroekonominės politikos sritis, taip pat su tomis politikos sritimis susijusius užimtumo politikos aspektus; BEPG užtikrins bendrą trijų strategijos aspektų ekonominę darną.
 - c) Remdamosi jungtinėmis gairėmis:
 - valstybės narės savo atsakomybe parengs savo poreikiams ir konkrečiai padėčiai pritaikytas nacionalines reformos programas. Konsultacijos dėl šių programų su visais suinteresuotais asmenimis, įskaitant parlamentines institucijas, laikantis kiekvienos valstybės narės apibrėžtų procedūrų vyks regioniniu ir nacionaliniu lygiu. Šiose programose atsižvelgiama į nacionalinės politikos ciklus, ir jos gali būti peržiūrėtos pasikeitus padėčiai. Valstybės narės sustiprins savo vidaus koordinavimo veiklą prireikus paskirdamos „nacionalinį Lisabonos strategijos koordinatorių“;
 - Komisija savo ruožtu pateiks nacionalinėms programoms analogišką „Bendrijos Lisabonos programą“, apimančią visus veiksmus, kurių augimo ir užimtumo labai reikia imtis Bendrijos lygiu, atsižvelgiant į poreikį suartinti politikas.
 - d) Valstybių narių kasmet Komisijai pateikiamos ataskaitos apie Lisabonos strategijos tolesnes priemones, įskaitant atviro koordinavimo metodo taikymą, dabar bus sudėtos į vieną dokumentą, aiškiai atskiriant skirtingas veiklos sritis ir išskiriant visas priemones, kurių imtasi per praėjusius dvylika mėnesių nacionalinėms programoms įgyvendinti; pirmasis toks dokumentas bus pateiktas 2006 m. rudenį.
 - e) Komisija kasmet informuoja, kaip įgyvendinami trys strategijos aspektai. Remdamasi Komisijos įvertinimu, Europos Vadovų Taryba kiekvieną pavasarį peržiūrės, kokia pažanga padaryta, ir priims sprendimą dėl jungtinių gairių būtinų pataisų.
 - f) BEPG taikomi esami daugiašalės priežiūros mechanizmai.

40. Kiekvieno ciklo trečiųjų metų pabaigoje jungtinės gairės, nacionalinės reformos programos ir Bendrijos Lisabonos programa bus atnaujinamos laikantis pirmiau nurodytos tvarkos, visų pirma atsižvelgiant į Komisijos strateginį pranešimą, grindžiamą praėjusių trejų metų bendru pažangos įvertinimu.
41. 2005 m. pirmiau minėtas ciklas prasidės balandį, kai Komisija pateiks jungtines gaires, parengtas remiantis šiomis išvadomis. Valstybės narės raginamos parengti nacionalines reformos programas 2005 m. rudenį.

III. DARNUS VYSTYMASIS

42. Atnaujinant Lisabonos strategiją, Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtina, kad Lisabonos strategija turėtų būti suprantama atsižvelgiant į platesnį darnaus vystymosi reikalavimą, kad dabartiniai poreikiai būtų patenkinami nepakenkiant ateinančių kartų galimybėms patenkinti savo poreikius ateityje. Europos Vadovų Taryba susitaria priimti „Deklaraciją dėl darnaus vystymosi pagrindinių principų“ kitame savo susitikime 2005 m. birželio mėn.; remiantis šia deklaracija bus atnaujinama 2001 m. Europos Vadovų Tarybos susitikime Geteborge priimta darnaus vystymosi strategija. Ši nauja visapusiškesnė ir ambicingesnė strategija, turinti savo tikslus, rodiklius bei veiksmingą stebėsenos tvarką, turėtų remtis ilgalaikiu teigiamu požiūriu ir į ją turėtų būti visapusiškai įtraukti išorės ir vidaus aspektai. Nauja strategija bus priimta iki 2005 m. pabaigos ir Komisija reikiamu laiku pateiks tinkamus pasiūlymus.

IV. KLIMATO KAITA

43. Europos Vadovų Taryba pripažįsta, kad klimato kaita greičiausiai turės didelės neigiamos įtakos aplinkosaugai, ekonomikai ir socialinei sričiai visame pasaulyje. Ji patvirtina, kad norint pasiekti Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos galutinį tikslą, žemės paviršiaus temperatūros pasaulio metinis vidurkis neturėtų daugiau kaip 2 °C viršyti prieš industrializaciją buvusių normų.
44. Europos Vadovų Taryba su dideliu džiaugsmu pažymi, kad įsigaliojo Kioto protokolas. Todėl ji visų pirma nori pasveikinti Rusijos Federaciją ratifikavus šį protokolą.
45. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos komunikatą „Kaip laimėti kovą su globaline klimato kaita“ ir ragina Komisiją tęsti CO₂ mažinimo strategijų ekonominės naudos analizę.
46. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad ES yra pasiryžusi suaktyvinti tarptautines derybas. Šiuo tikslu ji mano esant tikslinga:
 - išnagrinėti po 2012 m. taikytinų priemonių galimybes, atsižvelgiant į JT klimato kaitos procesą, užtikrinant kuo platesnį visų šalių bendradarbiavimą ir dalyvavimą veiksmingai ir tinkamai veikiant tarptautiniu mastu;

- sukurti vidutinės trukmės ir ilgalaikę ES kovos su klimato kaita strategiją, atitinkančią tikslą neviršyti 2 °C. Siekiant sumažinti teršalų išmetimą pasaulyje, ateinančiais dešimtmečiais reikalingos jungtinės visų šalių pastangos, dedamos vykdant bendras, tačiau diferencijuotas ir pagal atitinkamus pajėgumus nustatytas pareigas, įskaitant ypač sustiprintas visų ekonomiškai labiau išsivysčiusių šalių pastangas mažinti bendrą teršalų išmetimą. Neatmesdama naujo požiūrio į šalių diferencijavimą būsimoje sąžiningoje ir lanksčioje sistemoje, ES tikisi galimas būtino teršalų išmetimo sumažinimo strategijas išnagrinėti ir su kitomis šalimis ir yra įsitikinusi, kad šiuo tikslu reikėtų išnagrinėti būdus, kuriais išsivysčiusių šalių grupė sumažintų išmetimus 15–30 % iki 2020 m., palyginti su Kioto protokole nustatytu atskaitos tašku, taip pat atsižvelgiant į Aplinkos tarybos išvadų dvasią. Šiuos sumažinimo intervalus reikės peržiūrėti atsižvelgiant į būsimą darbą siekiant nustatyti, kaip galima pasiekti šį tikslą, įskaitant ekonominės naudos aspektą. Tai pat reikėtų apsvarstyti būdus, kaip veiksmingai įtraukti daugiausia energijos suvartojančias šalis, įskaitant besikuriančias ir besivystančias šalis;
- skatinti ekonomiškai veiksmingas priemones teršalų išmetimui sumažinti.

Europos Vadovų Taryba reguliariai peržiūrės šį klausimą.

V. ĮVAIRŪS KLAUSIMAI

47. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, jog iki 2005 m. pabaigos Europos teritorijoje būtina pradėti statyti tarptautinį termobranduolinį eksperimentinį reaktorių ir ragina Komisija dėti visas pastangas, kad būtų pasiektas šis tikslas, pirmiausia iki 2005 m. liepos parengti galutinę tarptautinio susitarimo redakciją.

VI. PASIRENGIMAS 2005 M. RUGSĖJO MĖN. JT AUKŠČIAUSIO LYGIO SUSITIKIMUI

48. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina 2005 m. kovo 21 d. Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus pateiktą pranešimą „Didesnė laisvė: siekiant plėtros, saugumo ir žmogaus teisių visiems“, kuriuo grindžiamas 2005 m. rugsėjo mėn. Jungtinių Tautų aukščiausio lygio susitikimas dėl tolesnės su Tūkstantmečio deklaracija (2000 m.) ir svarbiomis Jungtinių Tautų konferencijomis bei susitikimais susijusios veiklos. Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtina, kad Sąjunga yra tvirtai pasiryžusi vaidinti svarbų vaidmenį Jungtinėse Tautose ir ypač rengiantis aukščiausio lygio susitikimui. Europos Sąjunga yra tvirtai pasiryžusi siekti, kad šio proceso metu būtų surastas bendras pagrindinių problemų, susijusių su plėtra, saugumu ir žmogaus teisėmis, sprendimas.
49. Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją ir Tarybą paspartinti darbą, pirmiausia susijusį su įvairiais plėtros aspektais, kad būtų galima nustatyti galutines pozicijas skirtingais klausimais ir sudaryti sąlygas Europos Sąjungai aktyviai veikti būsimose diskusijose.

Europos Vadovų Taryba ypač pabrėžė Afrikos reikalų svarbą 2005 m. Ji palankiai vertina Komisijos ketinimą nedelsiant pateikti pasiūlymus, kurie žymiai prisidėtų prie tūkstantmečio plėtros tikslų peržiūros ir didintų Sąjungos paramą Afrikos žemynui. Taryba taip pat atkreipė dėmesį į naujausią Komisijos pranešimą apie Afriką.

50. Europos Vadovų Taryba išreiškia pageidavimą visais lygiais tęsti ir sustiprinti dialogą su šalių grupėmis ir su šalimis, su kuriomis Sąjunga palaiko struktūrinius santykius, kad būtų skatinamas pozicijų derinimas siekiant ambicingų bei subalansuotų rezultatų 2005 m. rugsėjo mėn. aukščiausio lygio susitikime.

VII. LIBANAS

51. Europos Vadovų Taryba patvirtino 2005 m. kovo 16 d. Tarybos priimtas išvadas dėl Libano. Ji dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą remti suvereni, nepriklausomą ir demokratinį Libaną. Ji primena JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 1559 svarbą ir reiškia savo visapusišką paramą Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus specialiojo pasiuntinio misijai.
52. Europos Vadovų Taryba ragina Siriją nedelsiant įvykdyti Prezidento Bashar al-Assad 2005 m. kovo 12 d. duotą pažadą išvesti iš Libano visas Sirijos karines pajėgas ir žvalgybos tarnybas. Pajėgos privalo būti išvestos visos ir laikantis tikslaus tvarkaraščio.
53. Europos Vadovų Taryba tikisi, kad nauja vyriausybė bus sudaryta kuo greičiau ir galės atstovauti visų libaniečių interesams. Ta vyriausybė turės sugebėti laiku surengti laisvus, skaidrius ir sąžiningus rinkimus pagal Libano konstituciją ir be išorinio įsikišimo bei trukdymo. Europos Sąjunga įdėmiai seks rinkimų procesą ir bus pasirengusi padėti.

Europos jaunimo paktas

Atsižvelgdama į tai, kad Europos visuomenė sensta, Europos Vadovų Taryba mano, kad Europos jaunimui būtina naudinga politika ir priemonės, kurios būtų neatskiriama Lisabonos strategijos dalis. Jaunimo paktu siekiama pagerinti Europos jaunimo ugdymą, mokymą, mobilumą, profesinę integraciją ir socialinę įtrauktį, sudarant sąlygas suderinti profesinę veiklą su šeimyniniu gyvenimu. Šiuo paktu turėtų būti užtikrinta iniciatyvų šiose srityse darna ir duotas postūmis aktyviam, nuolatiniam pastangų mobilizavimui jaunimo labui. Paktas bus sėkmingas, jei prie jo prisijungs visos suinteresuotos šalys, pirmiausia – nacionalinės, regioninės ir vietos jaunimo organizacijos, taip pat Europos jaunimo forumas, regioninės ir vietos įstaigos bei socialiniai partneriai.

Europos Vadovų Taryba ragina Sąjungą ir valstybes nares pagal savo įgaliojimus ir ypač atsižvelgiant į Europos užimtumo strategiją bei socialinės įtraukties strategiją, laikytis toliau išdėstytų veiklos kryptių.

Užimtumas, integracija ir socialinė pažanga

- užtikrinti konkrečią jaunimo ilgalaikio integravimo į darbo rinką politikos stebėseną, atsižvelgiant į abipusio mokymosi programą dėl užimtumo;
- stengtis padidinti jaunimo užimtumą;
- atsižvelgiant į nacionalinę socialinės įtraukties politiką, teikti pirmenybę pažeidžiamiausio jaunimo, ypač skurstančio, padėties gerinimui ir iniciatyvoms, kuriomis siekiama išvengti mokymo nesėkmių;
- raginti darbdavius ir įmones įrodyti socialinę atsakomybę jaunimo profesinio integravimo srityje;
- skatinti jaunimo verslumą, taip pat skatinti jaunimą užsiimti verslu.

Švietimas, mokymas ir mobilumas

- užtikrinti, kad žinios atitiktų žiniomis paremtos ekonomikos poreikius, ir todėl skatinti sudaryti bendrą pagrindinių įgūdžių bazę; todėl visų pirma dėti pastangas sprendžiant mokyklos nepabaigimo problemą;
- išplėsti galimybes studentams kurį laiką mokytis kitoje valstybėje narėje;
- skatinti jaunimo mobilumą pašalinant kliūtis stažuotojams, savanoriams ir darbuotojams bei jų šeimoms nariams;

PRIEDAI

- paspartinti mokslo darbuotojams skirtas iniciatyvas, įgyvendinamas pagal Marie Curie programą;
- valstybėms narėms glaudžiau bendradarbiauti profesinės kvalifikacijos skaidrumo ir palyginamumo, taip pat neformalaus ir neinstitucinio išsilavinimo pripažinimo klausimais.

Profesinės veiklos suderinimas su šeimyniniu gyvenimu

- skatinti profesinės veiklos suderinimą su šeimyniniu gyvenimu partneriams dalijantis pareigas, visų pirma plečiant vaikų priežiūros tinklą ir kuriant novatoriškas darbo organizavimo formas;
 - apsvarstyti vaikams palankią politiką, atsižvelgiant į Komisijos žaliosios knygos dėl demografinių pokyčių aptarimą.
-

Stabilumo ir augimo pakto įgyvendinimo tobulinimas

– Tarybos pranešimas Europos Vadovų Tarybai –

Šiame pranešime pateikiami pasiūlymai tobulesniam ir tikslesniam Stabilumo ir augimo pakto įgyvendinimui, siekiant pagerinti ekonominės politikos koordinavimą ir stebėseną pagal Sutarties 99 straipsnį ir vengti perviršinio deficito pagal Sutarties 104 straipsnio 1 dalį.

Taryba patvirtina, kad Stabilumo ir augimo paktas, kurio pagrindas – Sutarties 99 ir 104 straipsniai, yra svarbi Ekonominės ir pinigų sąjungos makroekonominės sistemos dalis. Valstybėms narėms Pakto keliamas reikalavimas derinti savo biudžeto politiką ir vengti perviršinio deficito padeda užtikrinti makroekonominį stabilumą Europos Sąjungoje ir vaidina svarbų vaidmenį užtikrinant žemą infliaciją bei nedideles palūkanų normas, o tai labai prisideda siekiant tvaraus ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo.

Taryba prisimena Deklaraciją dėl III-184 straipsnio (pridėtą prie Konstitucijos baigiamojo akto), kurioje dar kartą patvirtinamas Europos Vadovų Tarybos įsipareigojimas siekti Lisabonos strategijos tikslų – darbo vietų kūrimo, struktūrinių reformų ir socialinės sanglaudos, ir kurioje apie biudžeto politiką teigiama: „Sąjunga siekia subalansuoto ekonomikos augimo ir kainų stabilumo. Todėl ekonominėje ir biudžeto politikoje reikia nustatyti tinkamus prioritetus siekiant ekonominių reformų, inovacijų, konkurencingumo ir privačių investicijų bei vartojimo didinimo silpno ekonomikos augimo laikotarpiais. Tai turėtų atspindėti nacionaliniu ir Sąjungos lygiu priimtuose sprendimuose dėl biudžeto nubrėžtos kryptys, visų pirma valstybės pajamų ir išlaidų struktūros pertvarkos, laikantis biudžeto drausmės pagal Konstituciją bei Stabilumo ir augimo pakta.“

Du nominalūs Pakto svertai – 3 % BVP pamatinės vertės ir deficito santykis ir 60 % BVP pamatinės vertės ir skolos santykis – įrodė savo vertę ir toliau yra pagrindiniai daugiašalės priežiūros dalykai. Tačiau 2004 m. birželį Europos Vadovų Taryba pastebėjo, jog būtina patobulinti ir patikslinti Stabilumo ir augimo pakto įgyvendinimą, siekiant skatinti skaidrumą ir nacionalinę atsakomybę už ES fiskalinę sistemą bei pagerinti jo taisyklių ir nuostatų įgyvendinimo užtikrinimą.

Paktas visose šalyse turi būti taikomas sąžiningai ir nuosekliai bei būti suprantamas visuomenei. Taryba dar kartą patvirtina, jog taisyklėmis pagrįsta sistema yra geriausia įsipareigojimų įvykdymo ir vienodo požiūrio į visas valstybes nares garantija. Tobulinant ir tikslinant Pakta, labai svarbu užtikrinti deramą pusiausvyrą tarp didesnės su ekonomika susijusių sprendimų priėmimo ir politikos formavimo laisvės prižiūrint bei derinant biudžeto politiką ir būtinybės užtikrinti taisyklėmis paremtos sistemos paprastumą, skaidrumą ir įgyvendinamumą.

PRIEDAI

Tačiau, atsižvelgiant į dalyvavimo EPS penkerių metų patirtį, 25 šalių Europos Sąjungoje, kuriai būdingas didelis nevienalytiškumas ir įvairovė, patobulinta bendra sistema ir didesnis dėmesys šios sistemos taisyklių ekonominiam pagrindimui leistų geriau atsižvelgti į visos ES ekonominės padėties skirtumus. Todėl siekiama patobulinti dabartinės sistemos ekonominį pagrindimą ir tokiu būdu sustiprinti patikimumą ir įgyvendinimą. Tikslas – padidinti ne dabartinių taisyklių griežtumą ar lankstumą, bet jų veiksmingumą.

Atsižvelgiant į tai, reforma siekiama veiksmingiau reaguoti į lig šiol patirtus sunkumus, daugiau dėmesio skiriant ekonomikos vystymuisi ir viešųjų finansų tvarumo užtikrinimui. Be to, būtina geriau susieti tarpusavyje ES ekonominio valdymo priemones, siekiant, kad fiskalinė politika labiau prisidėtų prie ekonomikos augimo ir būtų skatinama Lisabonos strategijos įgyvendinimo pažanga.

Remdamasi 2004 m. rugsėjo 3 d. Komisijos komunikatu „Ekonominio valdymo tobulinimas bei Stabilumo ir augimo pakto įgyvendinimo tikslinimas“, Taryba savo darbu siekė parengti konkrečius pasiūlymus Stabilumo ir augimo pakto reformai.

Stabilumo ir augimo pakto nuostatų peržiūros metu Taryba nustatė penkias pagrindines sritis, kurias galima būtų patobulinti:

- i) stiprinti biudžeto taisyklių ekonominį pagrindimą, siekiant pagerinti jų patikimumą ir atsakomybę už jas;
- ii) didinti nacionalinę politiką formuojančių asmenų atsakomybę;
- iii) veiksmingiau išnaudoti tendencijas viršijančio ekonomikos augimo laikotarpius biudžetui konsoliduoti, siekiant išvengti procikliškos politikos;
- iv) Tarybos rekomendacijose labiau atsižvelgti į laikotarpius, kai ekonomika auga lėčiau nei numatyta tendencijose;
- v) prižiūrint biudžeto būklę skirti pakankamai dėmesio skolai ir tvarumui.

Teikdama pasiūlymus dėl Stabilumo ir augimo pakto reformos, Taryba deramai atsižvelgė į valdymo ir nacionalinės atsakomybės už fiskalines sistemas gerinimą, ekonominių pagrindų ir prevencinių bei koreguojančių Pakto funkcijų veiksmingumo stiprinimą, viešųjų finansų ilgalaikio tvarumo užtikrinimą, augimo skatinimą ir vengimą užkrauti pernelyg didelę naštą būsimoms kartoms.

Vadovaudamasi Liuksemburgo rezoliucija dėl ekonominės politikos koordinavimo, Taryba patvirtina, kad tvirčiau koordinuojant fiskalinės politikos sritis reikia laikytis Sutarties subsidarumo principo, pripažįstant nacionalinių vyriausybių prerogatyvas nustatyti savo struktūrinę ir biudžeto politiką, tuo pat metu laikantis Sutarties bei Stabilumo ir augimo pakto nuostatų.

Šiame pranešime ministrai nurodo būtinus teisės aktų pakeitimus, siekiant įgyvendinti savo ketinimus reformuoti Stabilumo ir augimo pakta. Jie ketina kuo mažiau keisti ir laukia Komisijos pasiūlymų tam, kad įgyvendintų savo ketinimus.

1. Valdymo gerinimas

Siekdama didinti ES fiskalinės sistemos teisėtumą ir labiau remti jos tikslus ir institucinius susitarimus, Taryba mano, kad valstybės narės, Komisija ir Taryba turi įvykdyti atitinkamus įsipareigojimus, vengdamos juos perduoti viena kitai, visų pirma:

- 1) Komisija ir Taryba pripažįsta valstybių narių įsipareigojimą vykdyti pasirinktą politiką, neviršijant Sutartyje, ypač jos 99 ir 104 straipsniuose, nustatytų ribų, tuo tarpu valstybės narės turi laikytis Tarybos rekomendacijų;
- 2) Komisija turi laiku naudotis savo iniciatyvos teise ir veiksmingai taikyti taisykles, o Taryba ir valstybės narės pripažįsta Komisijos pareigą veikti kaip Sutarties ir jos procedūrų sergėtojai;
- 3) Taryba turi atsakingai naudotis savo kompetencija, o valstybės narės ir Komisija pripažįsta Tarybos atsakomybę už ekonominės politikos Europos Sąjungoje koordinavimą ir jos vaidmenį tinkamam Ekonominės ir pinigų sąjungos veikimui užtikrinti;
- 4) Valstybės narės, Taryba ir Komisija turėtų dar kartą patvirtinti savo įsipareigojimą veiksmingai ir laiku įgyvendinti Sutartį bei Stabilumo ir augimo paklą esant tarpusavio paramai ir tarpusavio spaudimui, ir glaudžiai bei konstruktyviai bendradarbiauti atliekant ekonominę ir fiskalinę priežiūrą, siekiant užtikrinti Pakto taisyklių tikrumą bei veiksmingumą.

Taryba pabrėžia, kaip svarbu toliau išdėstytais pasiūlymais gerinti valdymą ir stiprinti nacionalinę atsakomybę už fiskalinę sistemą.

1.1. Bendradarbiavimas ir tarpusavio ryšiai

Taryba, Komisija ir valstybės narės turėtų veiksmingai ir laiku taikyti Sutartį bei Stabilumo ir augimo paklą. Šalys turėtų glaudžiai ir konstruktyviai bendradarbiauti, atliekant ekonominę ir fiskalinę priežiūrą, siekdamos užtikrinti Pakto taisyklių tikrumą ir veiksmingumą.

Vadovaujantis skaidrumo ir atskaitomybės principais, reikėtų deramai atsižvelgti į visapusiškus ir laiku palaikomus institucijų tarpusavio ryšius bei ryšius su plačiąja visuomene. Visų pirma, siekdamos skatinti atvirą ir konfidencialų keitimąsi nuomonėmis, Taryba, Komisija ir valstybės narės turėtų įsipareigoti keistis išankstine informacija apie savo ketinimus visais biudžeto vykdymo stebėsenos ir perviršinio deficito procedūros etapais, nepažeisdamos savo atitinkamų prerogatyvų.

1.2. Tarpusavio paramos stiprinimas ir tarpusavio spaudimo naudojimas

Taryba sutinka, kad tarpusavio paramos ir tarpusavio spaudimo veiksmingumo stiprinimas yra neatskiriama peržiūrėto Stabilumo ir augimo pakto dalis. Taryba ir Komisija turėtų įsipareigoti visais atitinkamais Pakto procedūros etapais pagrįsti savo pozicijas ir sprendimus bei juos skelbti viešai.

Tarpusavio parama ir tarpusavio spaudimu euro zonoje turėtų būti naudojamosi Euroguppei vykdamas koordinavimą ir ši parama bei spaudimas turėtų būti grindžiami horizontaliu nacionalinių biudžeto pokyčių įvertinimu bei šių pokyčių poveikiu visai euro zonai. Toks įvertinimas turėtų būti atliekamas ne rečiau kaip kartą per metus prieš prasidedant vasarai.

1.3. Papildomos nacionalinės biudžeto taisyklės ir institucijos

Taryba sutinka, kad nacionalinės biudžeto taisyklės turėtų papildyti valstybių narių įsipareigojimus pagal Stabilumo ir augimo pakta. Kita vertus, ES lygiu nacionalinėms taisyklėms reikėtų taikyti lengvatas ir panaikinti jas varžančias kliūtis, kad būtų remiami Stabilumo ir augimo pakto tikslai. Todėl Taryba atkreipia dėmesį į kliūtis, atsirandančias dėl tam tikrų ESS'95 apskaitos ir statistikos taisyklių poveikio fiskalinei sistemai.

Stabilumo ir konvergencijos programose turėtų būti apdairiai aptartas esamų nacionalinių taisyklių (išlaidas reglamentuojančių taisyklių ir pan.) įgyvendinimas atsižvelgiant į tai, ar jos tinka ES biudžeto taisyklėms taikyti, kadangi valstybės narės Europos lygiu yra įsipareigojusios jų laikytis, o į ES biudžeto taisyklių laikymąsi ypač atsižvelgiama vertinant stabilumo ir konvergencijos programas.

Taryba mano, kad šalies vidaus susitarimai dėl valdymo turėtų papildyti ES sistemą. Nacionalinės institucijos galėtų aktyviau dalyvauti biudžeto priežiūroje, kad būtų stiprinama nacionalinė atsakomybė, atsižvelgiant į nacionalinę viešąją nuomonę sustiprinta vykdymo priežiūra ir papildyta ekonomikos bei politikos analizė ES lygiu.

1.4. Įstatymų leidybos organams skirta stabilumo programa

Taryba ragina valstybes nares, pirmą kartą atnaujinančias stabilumo ir konvergencijos programas po to, kai jų naujos vyriausybės pradeda darbą, užtikrinti, kad būtų toliau siekiama Tarybos patvirtintų biudžeto tikslų, grindžiamų ankstesniu stabilumo ir konvergencijos programų atnaujinimu, o visos įstatymų leidybos kontekste teikti informaciją apie priemones ir dokumentus, kuriuos jos ketina naudoti šiems tikslams pasiekti rengdamos savo biudžeto strategiją.

1.5. Nacionalinių parlamentų dalyvavimas

Taryba ragina valstybių narių vyriausybes su stabilumo/konvergencijos programomis bei Tarybos nuomonėmis dėl šių programų supažindinti nacionalinius parlamentus. Nacionaliniai parlamentai gali pareikšti norą aptarti tolesnę veiklą, susijusią su rekomendacijomis dėl išankstinio įspėjimo ir perviršinio deficito procedūros.

1.6. Patikimos makroekonominės prognozės

Taryba pripažįsta, kad biudžeto projekcijos turi būti grindžiamos realiomis ir apdairiomis makroekonominėmis prognozėmis. Ji taip pat pripažįsta, kad Komisijos prognozės gali būti ypač naudingos ekonominės ir fiskalinės politikos koordinavimui.

Sudarydamos makroekonominės ir biudžeto projekcijas, valstybės narės, ypač euro zonos valstybės narės ir VKM-II dalyvaujančios valstybės narės, turėtų remtis „bendromis nepriklausomomis prielaidomis“, jei jas laiku pateiks Komisija. Valstybės narės gali stabilumo ir konvergencijos programas pagrįsti savo projekcijomis. Tačiau reikėtų pakankamai išsamiai paaiškinti nacionalinių ir Komisijos prognozių skirtumus. Šiuo paaiškinimu remiamasi atliekant *a posteriori* prognozių klaidų įvertinimą.

Atsižvelgiant į tai, kad prognozių klaidų išvengti neįmanoma, tam, kad Komisija ir Taryba galėtų apsvarstyti įvairius galimus fiskalinius rezultatus, stabilumo/konvergencijos programose daugiau dėmesio turėtų būti skiriama išsamių jautrumo analizių atlikimui ir (arba) alternatyvių scenarijų rengimui.

1.7. Statistikos valdymas

Taryba sutinka, kad fiskalinės sistemos įgyvendinimas ir jos patikimumas didžia dalimi priklauso nuo fiskalinės statistikos kokybės, patikimumo ir duomenų pateikimo laiku. Patikimi ir laiku pateikiami statistiniai duomenys yra svarbūs ne vien tik valstybių biudžeto būklės įvertinimui; visiškas šių statistinių duomenų skaidrumas taip pat padės finansų rinkoms geriau įvertinti skirtingų valstybių narių kreditingumą ir vaidins svarbų vaidmenį nurodant politikos klaidas.

Pagrindinis klausimas ir toliau yra užtikrinti tinkamą praktiką, reikiamus išteklius ir pajėgumus rengiant aukštos kokybės statistinius duomenis nacionaliniu ir Europos lygiu, kad būtų užtikrintas nacionalinių statistikos tarnybų ir Eurostato nepriklausomumas, patikimumas ir atskaitomybė. Be to, ypatingas dėmesys privalo būti skiriamas Eurostato veiklos gebėjimų, teisės atlikti kontrolę, nepriklausomumo ir atskaitomybės didinimui. 2005 m. Komisija ir Taryba sprendžia klausimą, kaip pagerinti Europos statistikos sistemos valdymą.

Valstybės narės ir ES institucijos turėtų patvirtinti savo įsipareigojimą rengti aukštos kokybės bei patikimus biudžetinius statistinius duomenis ir užtikrinti tarpusavio bendradarbiavimą siekiant šio tikslo. Turėtų būti apsvarstyta galimybė taikyti sankcijas valstybei narei tuo atveju, jei yra pažeidžiami įsipareigojimai tinkamai pateikti valstybinius duomenis.

2. Prevencinės funkcijos stiprinimas

Bendrai sutariama, kad stengiantis išvengti prociklinės politikos, biudžetas turėtų būti konsoliduojamas biudžeto tendencijas viršijančiais augimo laikotarpiais. Kadangi anksčiau nepavyko įvykdyti vidutinės trukmės biudžeto tikslo pasiekti „artimą subalansuotam arba perteklinį biudžetą“, būtina sustiprinti Stabilumo ir augimo pakto prevencinę funkciją, valstybėms narėms pakartotinai įsipareigojus imtis biudžetinių veiksmų, skirtų šiam tikslui pasiekti ir jo laikytis.

2.1. Vidutinės trukmės biudžeto tikslo apibūdinimas

Stabilumo ir augimo pakte nustatyta valstybių narių prievolė laikytis vidutinės trukmės tikslo (VTT) siekti „artimo subalansuotam arba perteklinio biudžeto“ būklės.

Atsižvelgiant į išaugusį 25 valstybių narių Europos Sąjungos ekonomikos ir biudžeto heterogeniškumą, Taryba sutinka, kad VTT atskirose valstybėse narėse turėtų būti diferencijuojamas, kad būtų atsižvelgta į ekonomikos ir biudžeto būklės skirtumus, pokyčius, fiskalinę riziką viešųjų finansų tvarumui ir būsimus demografinius pokyčius.

PRIEDAI

Todėl Taryba siūlo nustatyti tokius vidutinės trukmės tikslus, kuriais, atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės ekonomikos ypatumus, siekiama trejopo tikslo. Visų pirma turėtų būti numatyta atsargumo dalis laikantis 3 % deficito ribos. Taip pat turėtų būti užtikrinta sparti pažanga siekiant tvarumo. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti suteikiama erdvė biudžeto pokyčiams, ypač atsižvelgiant į valstybės investicijų būtinybę.

VTT turėtų būti diferencijuojami ir gali nukrypti nuo artimo subalansuotam arba perteklinio biudžeto atskirose valstybėse narėse priklausomai nuo jų esamo skolos dydžio ir augimo potencialo, tuo pat metu išlaikant pakankamą už -3 % BVP pamatinę vertę mažesnę atsargumo ribą. Todėl euro zonos ir VKM-II valstybėms narėms nustatytą VTT skalę, pritaikius juos kiekvienam ciklui bei atėmus vienkartinės ir laikinas priemones, turėtų svyruoti nuo -1 % BVP nedidelę skolą/didelį augimo potencialą turinčioms šalims iki subalansuoto arba perviršinio biudžeto didelę skolą/nedidelį augimo potencialą turinčioms šalims.

Ilgalaikis viešųjų finansų tvarumas būtų palaikomas skolos santykį priartinant prie riziką ribojančio dydžio.

Reikėtų atsižvelgti į numanomus įsipareigojimus (susijusius su išlaidų didinimu, atsižvelgiant į visuomenės senėjimą), kai tik Taryba tinkamai nustatys kriterijus ir būdus, kaip tai padaryti, ir dėl jų susitars. Iki 2006 m. pabaigos Komisija turėtų pateikti pranešimą apie pažangą, padarytą siekiant nustatyti analizės metodiką įtraukiant tokius numanomus įsipareigojimus.

Tačiau Taryba pabrėžia, kad negalima tikėtis, jog vykdoma fiskaline politika bus per trumpą laiką susidorota su visais gyventojų senėjimo sukeltais struktūriniais pokyčiais, ir ragina valstybes nars dėti pastangas įgyvendinant struktūrines reformas srityse, susijusiose su jų visuomenės senėjimu, taip pat didinant užimtumo ir dalyvavimo lygius.

Vidutinės trukmės biudžeto tikslai galėtų būti peržiūrėti, kai bus įgyvendinta svarbiausia reforma, taip pat bet kuriuo atveju kas ketveri metai, kad būtų atspindėti valstybės skolos, augimo potencialo ir fiskalinio tvarumo pokyčiai.

2.2. Vidutinės trukmės tikslo koregavimo būdas

Taryba mano, kad ciklo metu, ekonomikos pakilimo laikotarpiais stiprinant biudžetinę drausmę, turėtų būti pasiektas labiau simetriškas požiūris į fiskalinę politiką, siekiant išvengti prociklinės politikos ir laipsniškai pasiekti vidutinės trukmės tikslą, o tai leistų deramai įveikti ekonomikos nuosmukio sunkumus ir pakankamai sparčiai sumažinti valdžios sektoriaus skolą, taip prisidedant prie ilgalaikio valstybės finansų tvarumo.

Valstybės narės turėtų Europos lygiu įsipareigoti pakilimo laikotarpiais aktyviai konsoliduoti valstybės finansus. Daroma prielaida, kad nenumatytos papildomos įplaukos bus naudojamos deficito ir skolos mažinimui.

Valstybės narės, kurios dar nepasiekė savo VTT, turėtų imtis priemonių, kad per ciklą pasiektų šį tikslą. Pakilimo laikotarpiais jų koregavimo pastangos turėtų sustiprėti; nuosmukio laikotarpiais jas būtų galima riboti. Euro zonos arba VKM-II valstybės narės, siekdamos savo VTT, turėtų siekti, kad atliekamas metinis koregavimas būtų ne mažesnis kaip 0,5 % BVP, atsižvelgiant į pagal ciklą pakoreguotus duomenis ir atėmus vienkartinės bei kitas laikinas priemones. „Pakilimo laikotarpiais“ turėtų būti laikomi laikotarpiai, kai produkcija viršija potencialų lygį, atsižvelgiant į mokesčių elastingumą.

Valstybės narės, nesilaikančios nustatyto koregavimo būdo, paaiškins nukrypimų priežastis kiekvienais metais atnaujinamose stabilumo/konvergencijos programose. Komisija, skatindama valstybes nares laikytis savo koregavimo būdo, teiks politinius patarimus. Tokie politiniai patarimai bus pakeisti išankstiniais įspėjimais, vadovaujantis Konstitucija, kai tik ji bus pradėta taikyti.

2.3. Atsižvelgimas į struktūrinės reformas

Taryba sutinka, kad siekiant sustiprinti augimą skatinančią Pakto esmę, turi būti atsižvelgta į struktūrinės reformas apibrėžiant vidutinės trukmės tikslo koregavimo būdą šalims, kurios dar nepasiekė šio tikslo, ir leidžiant laikinai nukrypti nuo šio tikslo šalims, kurios jau jį pasiekė, aiškiai suvokiant, kad turi būti garantuota 3 % BVP pamatinės vertės ir deficito santykį užtikrinanti atsargumo dalis ir kad programos įgyvendinimo laikotarpiu biudžeto būklė turėtų priartėti prie VTT.

Bus atsižvelgta tik į svarbiausias reformas, kurios turės ilgalaikį išlaidų mažinimo poveikį, įskaitant didinančias augimo potencialą, ir tuo būdu turės įrodomos teigiamos įtakos ilgalaikiam valstybės finansų tvarumui. Kiekvienais metais atnaujinant stabilumo/konvergencijos programas, reikės pateikti išsamią šių reformų ekonominės naudos biudžetui analizę.

Šie pasiūlymai turėtų būti įtraukti į Reglamentą (EB) Nr. 1466/97.

Be to, Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad Stabilumo ir augimo pakto nustatytų biudžeto tikslų laikymasis neturėtų trukdyti struktūrinėms reformoms, kurios akivaizdžiai pagerina viešųjų finansų ilgalaikį tvarumą. Taryba pripažįsta, kad ypatingas dėmesys turi būti skiriamas pensijų reformoms, kuriomis įvedama daugiapakopė sistema, apimanti ir privalomojo pensijų kaupimo iš socialinio draudimo įmokų pakopą. Nors šių reformų įgyvendinimo laikotarpiu trumpam pablogėja viešieji finansai, akivaizdžiai pagerėja viešųjų finansų ilgalaikis tvarumas. Todėl Taryba sutinka, kad tokias reformas įgyvendinančioms valstybėms narėms būtų leista nukrypti nuo koregavimo būdo siekiant VTT arba nuo paties VTT. Nukrypimas nuo VTT turėtų atspindėti reformos grynąsias sąnaudas, kurios patiriamos įgyvendinant valstybės socialinio draudimo pensijų pakopą, su sąlyga, kad nukrypimas yra laikinas ir išlaikoma atitinkama pamatinės vertės atsargumo dalis.

3. Perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo tobulinimas

Perviršinio deficito procedūra turėtų likti paprasta, skaidri ir teisinga. Vis dėlto pastarųjų metų patirtis rodo, kad ją dar galima pagerinti.

PRIEDAI

Taikant procedūrą vadovaujamasi principu, kad perviršinis deficitas turi būti kuo greičiau ištaisomas.

Taryba pabrėžia, kad perviršinio deficito procedūros tikslas yra ne nubausti, o padėti, taip paskatinant valstybes nares laikytis biudžetinės drausmės stiprinant priežiūrą, tarpusavio paramą ir tarpusavio spaudimą. Be to, įgyvendinant perviršinio deficito procedūrą, politikos klaidos turėtų būti aiškiai atskiriamos nuo prognozių klaidų. Jei vis dėlto valstybė narė nesilaiko pagal perviršinio deficito procedūrą pateiktų rekomendacijų, Taryba gali taikyti turimas sankcijas.

3.1. Komisijos pranešimo pagal 104 straipsnio 3 dalį rengimas

Tam, kad būtų išvengta perviršinio valstybės biudžeto deficito, kaip raginama Sutarties 104 straipsnio 1 dalyje, Komisijos pranešimai, parengti pagal Sutarties 104 straipsnio 3 dalį, remiantis jos atlikta stebėseną, pagrindžia Ekonomikos ir finansų komiteto (EFK) nuomonę, vėliau Komisijos pateikiamą įvertinimą ir galiausiai Tarybos priimamą sprendimą dėl perviršinio deficito susidarymo bei dėl jos rekomendacijų, įskaitant deficito ištaisymo termino nurodymą.

Taryba ir Komisija yra pasiryžusios tvirtai išlaikyti ir palaikyti 3 % ir 60 % BVP pamatinės vertės kaip biudžeto būklės pokyčių ir valdžios sektoriaus skolos santykio su BVP valstybėse narėse stebėsenos svertus. Komisija, remdamasi Sutarties 104 straipsnio 3 dalimi, visada rengs pranešimus. Komisija pranešime išnagrinėja, ar gali būti taikoma viena ar kelios išimtys, numatytos atitinkamai 104 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose. Po to Taryba pasiūlo peržiūrėti arba patikslinti tų išimčių taikymo apimtį.

Kaip numatyta Sutartyje, Komisijos pranešime taip pat atsižvelgiama į tai, ar valstybės biudžeto deficitas yra didesnis už valstybės investicijų išlaidas, be to, įvertinami ir visi kiti svarbūs veiksniai, įskaitant valstybės narės vidutinės trukmės ekonomikos ir biudžeto būklę. Po to Taryba pasiūlo patikslinti sąvoką „kiti svarbūs veiksniai“.

3.2. „Išimtinis ir laikinas“ pamatinę vertę viršijantis biudžeto deficitas

Sutarties 104 straipsnio 2 dalies a punkto antrojoje įtraukoje numatoma išimtis, jei pamatinės vertės perviršis yra tik išimtinis ir laikinas, o santykis lieka artimas pamatinei vertei.

Kadangi, siekiant, kad išimtis būtų naudinga, santykis visada turi išlikti artimas pamatinei vertei, Reglamente (EB) Nr. 1467/97 nurodyti atvejai, kai pamatinės vertės perviršis, artimas pamatinei vertei, yra laikomas išimtiniu ir laikinu: tam, kad jis būtų laikomas išimtiniu, perviršis turi susidaryti dėl neįprasto įvykio, kurio valstybė narė negali kontroliuoti ir kuris daro didelį poveikį valdžios sektoriaus finansinei būklei, arba jis turi susidaryti dėl didelio ekonominio nuosmukio. Tam, kad perviršis būtų laikinas, Komisijos pateikiamose biudžeto prognozėse turi būti nurodyta, kad pasibaigus neįprastam įvykiui arba dideliame ekonominiame nuosmukiui, deficitas bus mažesnis už pamatinę vertę.

PRIEDAI

Paprastai apibrėžiama, kad „didelis ekonominis nuosmukis“ atsiranda, kai realus BVP per metus sumažėja ne mažiau kaip 2 %. Be to, realiam BVP per metus sumažėjus mažiau nei 2 %, Reglamentu (EB) Nr. 1467/97 Tarybai suteikiama teisė nuspręsti, kad perviršinis deficitas nėra susidaręs, atsižvelgiant į kitus įrodymus, visų pirma nuosmukio staigumą arba su ankstesnėmis tendencijomis susijusį susikaupusį produkcijos sumažėjimą.

Taryba mano, kad Reglamento 1467/97 2 straipsnio 2 dalyje pateiktas dabartinis sąvokos „didelis ekonominis nuosmukis“ apibrėžimas yra per daug susiaurintas. Taryba mano, kad Reglamento 1467/97 2 straipsnio 2 ir 3 dalis būtina patikslinti, kad Komisija ir Taryba, vertindamos ir sprendamos dėl perviršinio biudžeto susidarymo pagal Sutarties 104 straipsnio 3–6 dalis, pamatinės vertės pervirši laikytų išimtiniais, jeigu jis susidaro dėl neigiamo augimo rodiklio arba dėl susikaupusio produkcijos sumažėjimo užsitęsusių labai lėto augimo, palyginti su augimo potencialu, laikotarpiu.

3.3. „Visi kiti svarbūs veiksniai“

Sutarties 104 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad Komisijos rengiamame pranešime apie biudžetinės drausmės laikymosi kriterijų neatitikimą „taip pat atsižvelgiama, ar bendrojo šalies biudžeto deficitas yra didesnis už valstybės investicijų išlaidas, be to, įvertinami ir kiti svarbūs veiksniai, įskaitant valstybės narės vidutinės trukmės ekonomikos ir biudžeto būklę“. Suderintas bendras vertinimas turi apimti visus šiuos veiksnius.

Taryba pabrėžia, kad priimant sprendimą dėl perviršinio deficito susidarymo (104 straipsnio 4, 5 ir 6 dalys), tai, ar bus atsižvelgta į „kitus svarbius veiksnius“, besąlygiškai priklauso nuo visa apimančio principo, nustatančio, kad – prieš atsižvelgiant į kitus svarbius veiksnius – pamatinės vertės perviršis yra laikinas ir deficitas išlieka artimas pamatinei vertei.

Taryba mano, kad turėtų būti patikslinta atsižvelgimo į „visus kitus svarbius veiksnius“ struktūra. Vidutinės trukmės ekonomikos būklės pokyčiai (ypač augimo potencialas, vyraujančios ciklinės sąlygos, politikos pagal Lisabonos darbotvarkę ir politikos, skatinančios mokslinius tyrimus ir plėtrą bei inovacijas, įgyvendinimas) ir vidutinės trukmės biudžeto būklės pokyčiai (ypač fiskalinio konsolidavimo pastangos pakilimo laikotarpiais, skolos tvarumas, valstybės investicijos ir bendra viešųjų finansų kokybė) turėtų būti tinkamai atspindėti pagal 104 straipsnio 3 dalį rengiamame Komisijos pranešime. Be to, pakankamas dėmesys bus skirtas bet kokiems kitiems veiksniams, kurie, atitinkamos valstybės narės manymu, yra svarbūs siekiant visapusiškai kokybiniu požiūriu įvertinti pamatinės vertės pervirši. Todėl ypatingas dėmesys bus skiriamas biudžetinėms pastangoms didinti arba išlaikyti aukšto lygio finansinius įnašus tarptautiniam solidarumui skatinti ir Europos politikos tikslams pasiekti, visų pirma Europos suvienijimui, jei tai turės neigiamos įtakos augimui ir valstybės narės fiskalinei naštai.

Aišku, neturėtų būti siekiama iš naujo apibrėžti Maastrichto sutartyje nustatytos deficito pamatinės vertės, atsisakant konkrečių biudžeto straipsnių.

PRIEDAI

Jeigu Taryba remdamasi 104 straipsnio 6 dalimi nusprendžia, kad valstybėje narėje yra susidaręs perviršinis deficitas, darant tolesnius procesinius veiksmus pagal 104 straipsnį bus atsižvelgiama į „kitus svarbius veiksnius“. Tačiau į juos neturėtų būti atsižvelgiama pagal 104 straipsnio 12 dalį, t. y. Tarybai sprendžiant, ar valstybė narė ištaisė savo perviršinį deficitą.

Šie pasiūlymai turėtų būti įtraukti į Reglamentą (EB) Nr. 1467/97.

3.4. Atsižvelgimas į sistemingas pensijų sistemos reformas

Taryba pritaria, kad būtų kruopščiai apsvarstomas pamatinei vertei artimas perviršis, atspindintis pensijų sistemos reformų, kuriomis įvedama daugiapakopė pensijų kaupimo sistema, apimanti ir privalomojo pensijų kaupimo iš socialinio draudimo įmokų pakopą, įgyvendinimą. Nors įgyvendinant šias reformas trumpam pablogėja biudžeto būklė, akivaizdžiai pagerėja ilgalaikis viešųjų finansų tvarumas.

Komisija ir Taryba visapusiškai vertindamos biudžetą pagal perviršinio deficito procedūrą (PDP) deramai atsižvelgs į šių reformų įgyvendinimą.

Visų pirma pagal 104 straipsnio 12 dalį vertindamos, ar perviršinis deficitas buvo ištaisytas, Komisija ir Taryba įvertina PDP duomenų apie deficitą pokyčius, tuo pačiu atsižvelgdamos į reformos grynąsias sąnaudas, kurias patiria valstybinio socialinio draudimo pensijų pakopa. Į reformos grynąsias sąnaudas bus atsižvelgiama pirmuosius penkerius metus nuo privalomojo pensijų kaupimo iš socialinio draudimo įmokų pakopos įvedimo valstybėje narėje ar penkerius metus, skaičiuojant nuo 2004 m. valstybėse narėse, jau įvedusiose tokią sistemą. Be to, bus atsižvelgiama regresiniu būdu, t. y. penkerių metų laikotarpiu bus atsižvelgiama į 100, 80, 60, 40 ir 20 procentų reformos grynųjų sąnaudų, kurias patiria valstybinio socialinio draudimo pensijų pakopa.

3.5. Padidintas dėmesys skolai ir tvarumui

Remiantis Sutarties nuostatomis Komisija turi tikrinti, kaip laikomasi biudžeto drausmės pagal deficito ir skolos kriterijų. Taryba pritaria, kad didesnis dėmesys būtų skiriamas skolai ir tvarumui, ir dar kartą patvirtina poreikį atsižvelgiant į makroekonominės sąlygas patenkinamai sparčiai mažinti valdžios sektoriaus skolą tol, kol ji sudarytų mažiau nei 60 % BVP. Kuo didesni valstybių narių skolos su BVP santykiai, tuo daugiau pastangų turėtų būti dedama juos sumažinti.

Taryba mano, kad skolos priežiūros sistemą reikėtų stiprinti kokybiniam skolos santykiui taikant „pakankamo mažėjimo ir patenkinamai spartaus artėjimo prie pamatinės vertės“ sąvoką, atsižvelgiant į makroekonominės sąlygas ir skolos kitimą, be kita ko, siekiant atitinkamų biudžeto pirminio pertekliaus lygių bei taikant kitas bendrą skolą mažinančias priemones ir skolos valdymo strategijas. Šalims, viršijančioms pamatinę vertę, Taryba savo nuomonėse dėl stabilumo ir konvergencijos programų pateiks rekomendacijas dėl skolos kitimo.

Šiam tikslui pasiekti nereikia keisti jokių dabartinių reglamentų.

3.6. Veiksmingiems žingsniams ir priemonėms nustatytų terminų pratęsimas

Taryba mano, kad sprendimo pagal 104 straipsnio 6 dalį dėl perviršinio deficito susidarymo priėmimo terminas turėtų būti pratęstas nuo trijų iki keturių mėnesių po fiskalinio pranešimo termino. Be to, Taryba mano, kad terminas, reikalingas veiksmingiems žingsniams imtis laikantis rekomendacijos ištaisyti perviršinį deficitą pagal 104 straipsnio 7 dalį, galėtų būti pratęstas nuo 4 iki 6 mėnesių, kad būtų sudarytos sąlygos valstybei narei geriau suderinti veiksmus laikantis nacionalinės biudžeto sudarymo procedūros ir sukurti konkretnę priemonių paketą. Tai galėtų palengvinti priimti struktūrinių (priešingai nei daugiau laikinųjų) priemonių korekcinis paketus. Be to, ilgesni terminai sudarytų galimybę atsižvelgti į atnaujintą Komisijos prognozę, ir tada taikomos priemonės būtų vertinamos kartu su reikšmingais augimo sąlygų pasikeitimais, leidžiančiais pagrįsti terminų pratęsimą. Dėl tų pačių priežasčių, vieno mėnesio terminas Tarybai priimti sprendimą nuo 104 straipsnio 8 dalies taikymo pereiti prie 104 straipsnio 9 dalies taikymo turėtų būti pratęstas iki dviejų mėnesių, o dviejų mėnesių terminas pagal 104 straipsnio 9 dalį turėtų būti pratęstas iki keturių mėnesių.

Šiems pasiūlymams įgyvendinti būtina pakeisti Reglamento (EB) Nr. 1467/97 straipsnius.

3.7. Perviršinio deficito ištaisymo pradinis terminas

Taryba mano, kad paprastai perviršinis deficitas turėtų būti ištaisytas per vienerius metus nuo tokio deficito nustatymo, todėl dažniausiai pradinis terminas yra antrieji metai nuo tokio deficito susidarymo. Tačiau Taryba pritaria, kad elementai, į kuriuos reikėtų atsižvelgti nustatant pradinį perviršinio deficito ištaisymo terminą, turėtų būti aiškiau apibrėžti ir pirmiausia turėtų apimti bendrą visų pagal 104 straipsnio 3 dalį parengtame pranešime paminėtų veiksmų įvertinimą.

Perviršinį biudžetą turinčios šalys turės pasiekti, kad minimalios metinės fiskalinės pastangos sudarytų ne mažiau kaip 0,5 % BVP, atsižvelgiant į pagal ciklą pakoreguotus duomenis ir atėmus vienkartinės priemonės, o perviršinio deficito ištaisymo pradinis terminas turėtų būti nustatytas atsižvelgiant į šias minimalias fiskalines pastangas. Jei pasirodys, kad šių pastangų pakanka perviršiniam deficitui ištaisyti kitais metais po jo nustatymo, dar kitiems metams pradinio termino nustatyti nereikės.

Tačiau Taryba sutinka, kad susidarius ypatingoms aplinkybėms perviršinio deficito ištaisymo pradinis terminas gali būti nustatytas vieneriais metais vėliau, t.y. antraisiais metais po perviršinio deficito nustatymo, taigi paprastai trečiaisiais metais po jo atsiradimo. Nustatant, ar yra susidariusios ypatingos aplinkybės, bus atsižvelgiama į pagal 104 straipsnio 3 dalį parengtame pranešime nurodytų veiksmų subalansuotą bendrą įvertinimą.

Pradinis terminas nustatomas nepamirštant atsižvelgti į sistemingas pensijų sistemos reformas ir nepažeidžiant naujosios ir būsimoms valstybėms narėms taikomų terminų.

3.8. Deficito ištaisymo terminų peržiūrėjimas

Taryba sutinka, kad perviršinio deficito ištaisymo terminus galima būtų peržiūrėti ir pratęsti, jei perviršinio deficito procedūros metu kiltų netikėtų neigiamų ekonominių įvykių, turinčių didelio nepalankaus poveikio biudžetui. Pagal Sutarties 104 straipsnio 7 dalį pateiktą rekomendaciją ar pagal 104 straipsnio 9 dalį pareikštą išpėjimą galima pakartoti, ir tai turėtų būti daroma, jei atitinkama valstybė narė, laikydamasi pradinės rekomendacijos ar išpėjimo, ėmėsi veiksmingų priemonių. Tai turėtų būti nurodyta Reglamente (EB) Nr. 1467/97.

Būtų reikalaujama, kad valstybės narės pateiktų įrodymų, jog gavusios rekomendacijas ėmėsi veiksmingų priemonių. Jei veiksmingų priemonių buvo imtasi reaguojant į ankstesnes rekomendacijas ir nenumatomi augimo pokyčiai pateisina perviršinio deficito ištaisymo terminų peržiūrėjimą, kitas procedūros etapas nebevykdomas. Nenumatomi augimo pokyčiai būtų vertinami remiantis Tarybos rekomendacijoje pateikta augimo prognoze.